

Brüssel, 28.8.2013
COM(2013) 603 final

2013/0291 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU SOOVITUS

tervist tugevdava kehalise aktiivsuse sektoritevahelise edendamise kohta

{SWD(2013) 310 final}

{SWD(2013) 311 final}

{SWD(2013) 312 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Kehaline aktiivsus, sh korrapärane sportimine ja füüsiline tegevus, on üks tõhusamaid viise füüsilise ja vaimse tervise säilitamiseks, ülekaalulisuse ja rasvumise vastu võitlemiseks ning nendega seotud seisundite ennetamiseks. Peale selle on sportimine ja kehaline aktiivsus seotud muude teguritega, nagu sotsiaalne suhtlus ja kaasatus. Kehaline aktiivsus on tänapäeva ühiskonnas üks olulisemaid tervise mõjureid ning spordil on tähtis koht kõikides üldistes poliitikameetmetes, mille eesmärk on kehalise aktiivsuse suurendamine.

Kehalise aktiivsuse ja füüsilise tegevuse arvukad eelised terve elu jooksul on ulatuslikult dokumenteeritud¹ ja Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) kinnitusel parandavad need elukvaliteeti üldiselt. Teadusuuringud kinnitavad spordi ja kehalise aktiivsuse rolli laste ja noorte arengus² ning osutavad sellele, et spordiga tegelemine ja kehaline aktiivsus noorukieas on positiivselt seotud kehalise aktiivsuse tasemega täiskasvanueas. Samuti on üha enam tõendeid füüsilise tegevuse ning vaimse tervise, vaimse arengu ja kognitiivsete protsesside vahelise kasuliku seose kohta³. ELis on kehalise aktiivsuse tase positiivselt seotud oodatava elueaga, mis tähendab seda, et suurema kehalise aktiivsuse tasemega riikides on ka oodatav eluiga tavaliselt kõrgem⁴.

Ebapiisav kehaline aktiivsus, vastupidi, avaldab kahjulikku mõju, põhjustades muu hulgas enneaegset suremust, ülekaalulisuse ja rasvumise taseme tõusu, rinna- ja käärsoolevähki, diabeeti ja südame isheemiatõbe. 2009. aastal tehti kindlaks, et suure sissetulekuga riikides üle maailma on ebapiisav kehaline aktiivsus tähtsusest neljas enneaegset suremust ja haigestumist põhjustav riskitegur, mille arvele üksnes Euroopa piirkonnas langeb üle ühe miljoni surmajuhtumi aastas⁵. Olemasolevad tõendid näitavad, et ebapiisavast kehalisest aktiivsusest tingitud terviseprobleemid võivad tekitada Euroopa majandusele suuri otseseid ja kaudseid kulusid haiguste ja haigestumuse, haiguspuhkuste ja enneaegsete surmade tõttu, arvestades eelkõige Euroopa elanikkonna kiiret vananemist⁶. Uuringutes on püütud kindlaks teha nende kulude rahalist väärtust. Näiteks ühes Briti valitsuse jaoks koostatud uuringus leiti, et Inglismaa puhul moodustavad sellised kulud veidi üle 3 miljardi euro aastas ehk 63 eurot

¹ Need hõlmavad südame-veresoonkonna haiguste, teatavate vähi vormide ja II tüüpi diabeedi riski vähenemist, luu- ja lihaskonna seisundi paranemist ja kehakaalu reguleerimist. Vt nt The Lancet, kd 380, väljaanne 9838, lk 219–229, 21. juuli 2012.

² Euroopa tervishoiu ülevaade 2012, OECD.

³ Kehalise tegevuse suuniste nõuandekomitee 2008. aasta aruanne, USA tervishoiu- ja sotsiaalteenuste ministeerium.

⁴ Globaalsed terviseriskid, suremus ja teatud peamiste riskide põhjustatud haiguskoormus, WHO 2009.

⁵ <http://www.euro.who.int/en/what-we-do/health-topics/disease-prevention/physical-activity/facts-and-figures/10-key-facts-on-physical-activity-in-the-who-european-region>.

⁶ Liikmesriikides korraldatud uuringute kaudu saadud tõendid on esitatud käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhindangus.

elaniku kohta⁷. Neid asjaolusid arvesse võttes on kehaline aktiivsus lisatud mittenakkuslike haiguste kontrolli ülemaailmsete meetmete eesmärkide hulka⁸.

Liidus kuulub tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamine peamiselt liikmesriikide tegevusvaldkonda. Kuna teadlikkus kehalise aktiivsuse tähtsusest ja selle kasulikust mõjust ning ebapiisava kehalise aktiivsusega kaasnevast finantskoormusest on suurenenud, on paljud avaliku sektori asutused hakanud tegema ulatuslikumaid jõupingutusi tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamiseks. Valdav osa liikmesriike teatas, et 2010. aasta seisuga olid nad esitanud vähemalt teataval kujul soovitusel kehalise aktiivsuse kohta, ning paljud neist on koostanud ka konkreetse strateegia, et võimaldada elanikkonnal oma kehalise aktiivsuse taset suurendada ja neid selles julgustada⁹. Nimetatud eesmärgi täitmiseks on võetud erimeetmeid mitmesugustes poliitikavaldkondades või sektorites, eelkõige spordi, tervise, transpordi ja hariduse alal, ning asjakohaseid sidusrühmi hõlmava hea tava kohta on palju näiteid.

Liikmesriikide toetamiseks on liit edendanud kehalist aktiivsust eelkõige spordi ja tervise valdkonna tegevuspõhimõtete ja finantsvahendite kaudu ning esitanud poliitikakujundajatele tõendipõhised juhised ELi kehalise tegevuse suuniste¹⁰ näol. Kõnealused suunised, mille koostas 22st mitmesuguseid valdkondi esindavast Euroopa eksperdist koosnev rühm ning mis väga ulatuslikult kajastavad põhjendatud teaduslikku arvamust, kiitsid ELi spordiministrid heaks 2008. aastal. Neis on korratud Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) soovitusi kehalise tegevuse miinimumtaseme kohta, rõhutatud sektoritevahelise lähenemisviisi tähtsust tervist tugevdava kehalise aktiivsuse küsimuses ning esitatud 41 konkreetset tegevussuunist. Sellise kehalise aktiivsuse tähtsust on rõhutatud juba 2007. aasta valges raamatus spordi kohta¹¹ ning 2007. aasta valges raamatus „Toitumise, ülekaalulisuse ja rasvumisega seotud terviseküsimustega tegelemise Euroopa strateegia”,¹² mis on aidanud tõhustada poliitikaalaseid arutelusid ja hea tava vahetamist.

Hoolimata tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamise tähtsustamisest ja selleks riikide, Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil kasutatavatest vahenditest, on ebapiisava kehalise aktiivsuse tase liidus vastuvõetamatult kõrge (nt 2010. aastal vastas 60 % eurooplastest, et nad tegelevad füüsilise tegevuse või spordiga harva või mitte kunagi¹³). WHO andmetel ei saavuta kaks kolmandikku liidu täisealisest elanikkonnast soovitatud kehalise aktiivsuse taset. Selle tagajärjel kaotavad eurooplased igal aastal hinnanguliselt keskmiselt kaheksa miljonit tervena elatud päeva¹⁴. Kuigi tõendid näitavad suuri lahknevusi üksikute liikmesriikide vahel, ei ole

⁷ „Game Plan: a strategy for delivering Government’s sport and physical activity objectives”, http://www.cabinetoffice.gov.uk/media/cabinetoffice/strategy/assets/game_plan_report.pdf. Hiljuti semas teaduslikus väljaandes on osutatud suurematele ebapiisavast kehalisest aktiivsusest tingitud iga-aastastele otsestele tervishoiukuludele ja kaudsetele kuludele elaniku kohta (Austraalias, Hiinas ja USAs), märkides samas, et kehalise aktiivsuse majandusmõjude ulatust on praegu keeruline võrrelda. The Lanceti seeria, „The pandemic of physical inactivity: global action for public health”; kd 380, väljaanne 9838, lk 219–229, 21. juuli 2012.

⁸ Mittenakkavate haiguste ennetamist ja kontrolli käsitleval ÜRO Peaassamblee kõrgetasemelisel kohtumisel vastu võetud poliitiline deklaratsioon (resolutsioon 66/2), 2011, ja 2013. aasta mais Genfis toimunud 66. maailma terviseassambleel kokku lepitud järelemeetmed.

⁹ Töödokument „Table to track the implementation of the EU Physical Activity Guidelines”, http://ec.europa.eu/health/nutrition_physical_activity/docs/implementation_report_a6_en.pdf.

¹⁰ ELi suunised füüsilise tegevuse kohta. Soovituslikud poliitilised meetmed tervist parandava füüsilise tegevuse toetamiseks, oktoober 2008, http://ec.europa.eu/sport/library/documents/c1/eu-physical-activity-guidelines-2008_et.pdf.

¹¹ Euroopa Komisjon, „Valge raamat spordi kohta”, KOM(2007) 391 (lõplik), 11.7.2007.

¹² Euroopa Komisjoni valge raamat „Toitumise, ülekaalulisuse ja rasvumisega seotud terviseküsimustega tegelemise Euroopa strateegia”, KOM(2007) 279 (lõplik), 30.5.2007.

¹³ Euroopa Komisjon, Eurobaromeetri eriuuring 334 „Sport ja kehaline aktiivsus”, märts 2010.

¹⁴ <http://www.euro.who.int/en/what-we-do/health-topics/disease-prevention/physical-activity/facts-and-figures/is-physical-activity-a-reality-for-all>.

enamik riike suutnud täita peamist poliitikaeesmärki, milleks on suurendada nende kodanike osakaalu, kes on saavutanud WHO soovitatud ja ELi kehalise tegevuse suunistes kinnitatud tervist tugevdava kehalise aktiivsuse taseme. Liidu puhul tervikuna ei ole tervist tugevdava füüsilise aktiivsuse edendamise poliitika liikmesriikides olnud tõhus. Selline olukord ei ole vastuolus mitte üksnes strateegiaga „Euroopa 2020”,¹⁵ milles on tunnistatud vajadust tervisega seotud ebavõrdsuse vastase võitluse kui majanduskasvu ja konkurentsi eeltingimuse järele, vaid ka liidu sõnastatud poliitikaeesmärkidega spordi ja tervise valdkonnas. Ka teadusuuringud kinnitavad, et tõendipõhisest poliitikast lähtuvad meetmed ebapiisava kehalise aktiivsuse probleemi lahendamiseks on puudulikud ning seetõttu on kehalise aktiivsuse kui rahvatervise valdkonna ühe prioriteedi osas tungiv vajadus poliitikameetmete järele¹⁶.

Ebapiisava kehalise aktiivsuse tendentsi ei suudeta vastupidiseks muuta mitmel põhjusel, mis on seotud eeskätt puudustega kehalise aktiivsuse edendamise põhimõtete väljatöötamisel ja rakendamisel. Võttes arvesse teaduslikes meetodites kehtestatud kriteeriumeid tervist tugevdava kehalise aktiivsuse tegevuspõhimõtete tõhustamiseks, kinnitavad tõendid, ekspertide arvamused ja konsultatsioonide tulemused järgmisi puudusi: sektoritevahelist lähenemisviisi kehalisele aktiivsuse põhimõtetele (sh eri ministeeriumide ja sellise kehalise aktiivsuse eest vastutavate asutuste vaheline koostöö) ei kasutata piisavalt, kõnealuse valdkonna poliitika eesmärgid ei ole piisavalt selged ning tervist tugevdava kehalise aktiivsuse määrade ja tegevuspõhimõtete järelevalve ja hindamine ei ole piisavalt sätestatud. Kindlad andmed, mis on kasulikud poliitika sõnastamiseks ja täpsustamiseks, on harva kättesaadavad.

Tervist tugevdavat kehalist aktiivsust on alles äsja hakatud tunnistama iseseisva keerulise poliitikavaldkonnana, mis vajab mitme sektori sekkumist, nagu on kirjeldatud ELi kehalise tegevuse suunistes. Siiani ei ole kehalist aktiivsust suudetud piisavalt propageerida, et tagada sellele asjakohane poliitiline tunnustus¹⁷. Kuna tervist tugevdav kehaline aktiivsus on teema, mille valitsused on oma tegevuskavasse lisanud suhteliselt hiljuti,¹⁸ siis tuleb saavutada parem arusaamine seda valdkonda mõjutavatest teguritest, mis on ülitähtis nii kehalise aktiivsuse tasemete muutmisele suunatud sekkumiste kavandamiseks kui ka selleks, et tagada institutsioonide suutlikkus seda valdkonda edendada.

Lähtudes ekspertide tööst Euroopa Liidu spordialase töökava (2011–2014)¹⁹ rakendamise raames ning muude valdkondade ja tasandite (nt tervis ja transport) eriteadmistest, kutsus nõukogu, et selle olukorraga tegeleda, oma 2012. aasta novembri järeldustes tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamise kohta komisjoni üles esitama nõukogu soovitusete ettepaneku

¹⁵ Euroopa Komisjon, „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia”, KOM(2010) 2020 (lõplik), 3.3. 2010.

¹⁶ The Lancet, kd 380, väljaanne 9838, lk 219–229, 21. juuli 2012.

¹⁷ „Kehalise aktiivsuse puhul on üksikisikute käitumise muutmise teadus varjutanud jõupingutused mõista elanikkonnas tõeliselt toimuvaid muutusi. Sellise tasakaalustamata rõhuasetuse tõttu ei ole struktuursetele ja süsteemsetele muudatustele, mis on vajalikud elanikkonna hulgas mitmesuguste sektorite üleselt kehalise aktiivsuse edendamiseks, (...) veel korrapäraselt tähelepanu pööratud. (...) Samasuguseid kogemusi on saadud tubaka tarbimise leviku vähendamise valdkonnas, kus esialgu lasus vastutus ainult üksikisikutel. Kui see vaatenurk laienes ka ühiskondliku vastutuse tunnustamisele, järgnesid elanikkonna tasandi meetmed ja muudatused suitsetamise levikus.” The Lancet, kd 380, väljaanne 9838, lk 219–229, 21. juuli 2012.

¹⁸ Seda kinnitab muu hulgas hiljutine läbivaatamine, milles osutati sellele, et mõne silmapaistva erandiga on kehalist aktiivsust käsitlevate riiklike poliitikadokumentide väljatöötamine Euroopas alanud alles viimastel aastatel. Vt Daugbjerg *et. al.*, „Promotion of Physical Activity in the European Region: Content Analysis of 27 National Policy Documents”, *Journal of Physical Activity and Health*, 2009, 6, 805–817.

¹⁹ Nõukogu resolutsioon Euroopa Liidu spordialase töökava (2011–2014) kohta, ELT C 162, 1.6.2011.

ELi kehalise tegevuse suunistel põhineva sektoritevahelise lähenemisviisi edendamise, k.a piiratud järelevalveraamistiku kohta.

Lõppkokkuvõttes sõltub algatuse edukus suuresti sellest, mil määral suudetakse aktiivselt kaasata sidusrühmi, eelkõige neid, kes on kehalise aktiivsusega kõige otsesemalt seotud ja kellel on head võimalused kodanikega suhtlemiseks. Seepärast on tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edukal edendamisel võtmeroll spordisektoril, eeskätt rohujuure tasandi tegevuse kaudu ja lähtudes põhimõttest „sport kõigile”.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Ettepanek tugineb komisjoni ja liikmesriikide tööle spordialase töökava (2011–2014) rakendamisel. Ettepaneku sisu, sealhulgas järelevalveraamistiku üle on laiaulatuslikult konsulteeritud liikmesriikidega ning mitmesuguseid valdkondi, sealhulgas sporti, tervist, haridust ja transporti esindavate ekspertide, sidusrühmade ja üldsusega. Huvitatud isikutelt on mitmel tasandil küsitud seisukohti liidu kontekstis kehalise aktiivsuse edendamise vajaduse ja ulatuse kohta. 2011. aasta jaanuari sporti käsitleva teatise²⁰ kohaselt, milles ühe tegevusena nähakse ette sellise ettepaneku kaalumist, on komisjon korrapäraselt tutvustanud poliitikakujundajatele ja sidusrühmadele oma kavasad ja käimasolevat tööd kõnealuse algatuse osas ning palunud tagasisidet mitmesugustelt foorumitelt. Oma 2. veebruari 2012. aasta resolutsioonis Euroopa mõõtme kohta spordis kutsus Euroopa Parlament liitu ja liikmesriike üles soodustama ja edendama spordiga tegelemist ja tervislikke eluviise ning täielikult ära kasutama spordi pakutavaid võimalusi, vähendades seejuures tervishoiukulusid²¹.

Liikmesriigid on rõhutanud vajadust tervist tugevdava kehalise aktiivsuse alaste kogemuste ja hea tava täiendava vahetamise järele liidu tasandil ning toetanud liidu uut poliitikaalgatust. Liikmesriigid on kinnitanud riigi tasandil asjakohaste sektorite kaasamise keerukust ning kindlate andmete puudumist, juhtides samas tähelepanu ka vajadusele piirata andmete kogumisega kaasnevat koormust. Spordivaldkonna sidusrühmad, sealhulgas spordiliikumine, aga ka spordiga seotud organisatsioonid, näiteks spordikaupade tööstusharu, on jõuliselt avaldanud soovi, et liit võtaks täiendavaid meetmeid tervist tugevdava kehalise aktiivsuse valdkonnas. Liidu rolli kehalise aktiivsuse edendamisel on tunnustanud mitte üksnes liidu institutsioonid, liidu tasandil kehtestatud spordi- ja tervisealased koostööstruktuurid, ekspertide tasand ja spordivaldkonna sidusrühmad, vaid ka suur osa liidu kodanikke, nagu kinnitas 2010. aastal peetud veebipõhine konsulteerimine.

Mõju hindamise komitee esitas oma positiivse arvamuse mõjuhindangu kavandi kohta 7. detsembril 2012. Komitee märkusi võeti arvesse mõju hindamise aruande lõplikus versioonis.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Õiguslik alus

Kavandatud algatuses esitatakse lähenemisviis, mis keskendub tervist tugevdavale kehalisele aktiivsusele – suhteliselt uuele ja teaduslikult kiiresti arenevale valdkonnale, milles on ühendatud ühelt poolt tihedalt spordi ja füüsilise tegevusega seotud kehaline aktiivsus ning teiselt poolt rahvatervis. Selleks et saavutada ettepaneku eesmärgid ning toetada liikmesriike

²⁰ Euroopa Komisjoni teatis „Euroopa mõõtme arendamine spordis”, KOM(2011) 12 (lõplik), 18.1.2011.

²¹ Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon Euroopa mõõtme kohta spordis (2011/2087(INI)).

nende jõupingutustes tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamisel, võib liit võtta meetmeid, lähtudes kahest õiguslikust alusest: Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklid 165 ja 168, mis mõlemad annavad liidule toetava pädevuse. Artiklis 165 on sätestatud, et liit „panustab Euroopa spordiküsimuste edendamisse” ning et tegevuse eesmärk on „arendada Euroopa mõõdet spordis”. Artiklis 168 on sätestatud, et „[l]iidu meetmed [...] on suunatud rahvatervise parandamisele [...] ja füüsilist ja vaimset tervist ohustavate tegurite kõrvaldamisele”.

Aluslepingus on sätestatud, et kõnealuste eesmärkide saavutamiseks võib nõukogu komisjoni ettepanekul võtta mõlemas valdkonnas (sport ja rahvatervis) vastu soovitusi. Peale selle lubatakse komisjonil aluslepinguga sõnaselgelt käivitada „kõiki kasulikke algatusi”, et edendada liikmesriikide poliitika kooskõlastamist rahvatervise valdkonnas, eelkõige „algatusi, mille eesmärk on kehtestada suuniseid ja näitajaid, korraldada kogemuste vahetamist ning valmistada ette korrapäraseks järelevalveks ja hindamiseks vajalikke tegureid”. Kavandatud soovitus eesmärk on tugevdada liikmesriikide jõupingutusi tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamise valdkonnas ja pakkuda neile toetust, luues raamistiku nende tegevuspõhimõtete üle järelevalve teostamiseks. Soovituse eesmärk on tugevdada liikmesriikidevahelist koostööd ja poliitika kooskõlastamist ning näha ette täiendav hea tava vahetamine liidu tasandi asjakohaste spordi- ja tervisevaldkonna struktuuride raames.

Käesolevas soovitus on austatud põhiõigusi ning järgitud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid.

Kavandatud algatuse kokkuvõte

Vastavalt nõukogu taotlusele on käesolevas soovituses sätestatud sidusate, sektoritevaheliste ja tõendipõhiste tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamise tegevuspõhimõtete põhielemendid, mille kaudu püütakse toetada liikmesriike nende jõupingutustes võimaldada kodanikel suurendada oma kehalist aktiivsust.

Käesolev soovitus põhineb selgetel tõenditel selle kohta, et edukuse tagamiseks peavad tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamise tegevuspõhimõtted tuginema sektoritevahelisele lähenemisviisile. Selles on võetud arvesse asjaolu, et kuigi liikmesriikidel on ühised eesmärgid ja nad austavad põhiõigusi, kehtestavad nad erinevast sotsiaalsest, majanduslikust ja kultuurilisest kontekstist tingituna tervist tugevdava kehalise aktiivsuse valdkonnas erinevaid prioriteete ja järgivad seetõttu erinevaid poliitilisi lähenemisviise. Liidu tasandil poliitika kooskõlastamist käsitlevate sätete eesmärk on toetada liikmesriike nende jõupingutustes tõhusate kehalise aktiivsuse tegevuspõhimõtete koostamisel ja rakendamisel. Järelevalveraamistik, sealhulgas kehalise aktiivsuse valdkonna ekspertide väljatöötatud näitajad, on kavandatud piisavalt paindlikuna, et pakkuda teavet selle valdkonna poliitika kujundamiseks. Näitajate ja andmeallikate kasutamise üksikasjalik kirjeldus on esitatud lisatud komisjoni talituste töödokumendis.

Soovitus kutsutakse liikmesriike üles

- töötama tervist tugevdava kehalise aktiivsuse sektoritevaheliseks edendamiseks välja nii riiklik strateegia ja sellele vastav tegevuskava kui ka ELi kehalise tegevuse suuniseid kajastavad piisavad vahendid;
- jälgima kehalise aktiivsuse taset ning tervist tugevdava kehalise aktiivsuse tegevuspõhimõtete rakendamist, kasutades järelevalveraamistikku ja soovitus lisas sätestatud näitajaid, lähtuvalt oma riigisisestest asjaoludest;

- tegema tihedat koostööd omavahel ja komisjoniga, osaledes tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamist käsitleva teabe ja hea tava korrapärase vahetamises liidu asjakohaste struktuuride raames.

Soovituses kutsutakse komisjoni üles:

- abistama liikmesriike nende jõupingutustes tervist tugevdava kehalise aktiivsuse põhimõtete tõhusal edendamisel ning nende tegevuspõhimõtete välja töötamisel ja rakendamisel kooskõlas ELi kehalise tegevuse suunistega;
- toetama järelevalveraamistiku loomist ja toimimist, tuginedes selles valdkonnas olemasolevatele järelevalve- ja andmete kogumise viisidele;
- koostama liikmesriikide esitatud teabe põhjal korrapäraseid aruandeid käesoleva soovitusel rakendamisel tehtud edusammude kohta.

Kuigi soovitus on suunatud eeskätt tervist tugevdava kehalise aktiivsuse eest vastutavatele liikmesriikide ametiasutustele, aitab see lõppkokkuvõttes kaasata kogu liidu kodanikkonda (nt lapsed, töötav elanikkond, eakad), soodustades kehalise tegevuse võimalusi pakkuvate sektoritevaheliste tegevuspõhimõtete rakendamist. Ühtlasi tugineb algatus sidusrühmade, sealhulgas kehalise aktiivsusega kõige otsesemalt seotud sidusrühmade (näiteks spordiorganisatsioonide) aktiivsele kaasamisele.

Subsidiaarsus

Kuigi tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamise ning spordi- ja tervishoiupoliitika määratlemise eest vastutavad peamiselt liikmesriigid, võivad liidu meetmed pakkuda olulist lisaväärtust sellele, mida liikmesriigid suudaksid üksinda saavutada. Liit võib anda uue poliitilise tõuke nimetatud kehalisele aktiivsusele suunatud meetmetele. Tervist tugevdava kehalise aktiivsuse tõhusamad tegevuspõhimõtted toetavad teisi poliitikavaldkondi, mille puhul liikmesriigid on kokku leppinud ühiste eesmärkide seadmise. Aidates vähendada ebapiisava kehalise aktiivsusega kaasnevaid märkimisväärsed sotsiaalseid ja majanduslikke kulusid ning pöörates tähelepanu peamistele täisväärtusliku eluperioodi pikendamist, hea tervisega tööjõudu ja lõppkokkuvõttes suuremat tootlikkust soodustavatele teguritele, suurendavad need liikmesriikide suutlikkust saavutada strateegias „Euroopa 2020” sätestatud majanduskasvu eesmärgid. Samuti käsitletakse neis kõnealuses strateegias kirjeldatud tervisealast ebavõrdsust mõjutavaid tegureid, millega tegelemine on majanduskasvu ja konkurentsivõime tagamise eeltingimus. Tõhusamad tervist tugevdava kehalise aktiivsuse tegevuspõhimõtted on ka vastuseks nõukogu ja Euroopa Parlamendi hiljutistele üleskutsetele võtta meetmeid tervislike eluviiside, sealhulgas kehalise aktiivsuse ja spordiga tegelemise toetamiseks, et pöörata liidus tähelepanu enneaegsele suremusele, haigestumusele ja invaliidsusele. Neid taotlusi on veelgi selgemalt väljendatud nõukogu 2012. aasta novembris vastu võetud järeldustes tervist tugevdava kehalise aktiivsuse kohta. Euroopa tasandi poliitikaalgatust toetab ka toitumise, ülekaalulisuse ja rasvumisega seotud terviseküsimumustega tegelemise strateegia rakendamise hiljutine hindamine, sest selles õhutatakse komisjoni rohkem tähtsustama kehalisele aktiivsusele suunatud hiljutisi algatusi²².

Asjaolu, et soovitus on keskendunud poliitika tõhusamale kooskõlastamisele liikmesriikide vahel (kogemuste jagamise, vastastikuse õppimise ja hea tava levitamise kaudu), tundub olevat eriti kasulik, võttes arvesse praegusi suuri liikmesriikidevahelisi erinevusi tervist

22

http://ec.europa.eu/health/nutrition_physical_activity/docs/pheiac_nutrition_strategy_evaluation_en.pdf.

tugevdava kehalise aktiivsuse tähtsustamisel, valitud lähenemisviisides ja riiklikes kooskõlastamismehhanismides. Liidu toetus ja kooskõlastamine aitab suurendada liikmesriikide suutlikkust kehalist aktiivsust sektoritevaheliselt edendada ning kujundada sellised tegevuspõhimõtted, millega tagatakse tulemuslikum sekkumine. Liidul on hea võimalus tõhustada sätteid, mis käsitlevad tervist tugevdava kehalise aktiivsuse ja kõnealuse valdkonna poliitika järelevalvet ja hindamist, ning aidata seeläbi liikmesriikidel jälgida aja jooksul toimuvaid muudatusi. Järelevalveraamistik pakub liikmesriikidele tööendeid, mille alusel põhjendada sihipärasemaid lähenemisviise tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamisele.

Kavandatud soovitus tugineb olemasolevatele strateegiatele ja rahvusvahelisel tasandil välja töötatud vahenditele, eelkõige WHO 2004. aasta mai tervisliku toitumise, kehalise aktiivsuse ja tervishoiu üleilmsele strateegiale,²³ 2010. aasta üldistele soovitustele, milles soovitatakse täiskasvanutele nädalas vähemalt 150 minutit keskmiselt intensiivset kehalist tegevust,²⁴ ning maailma terviseassamblee 27. mail 2013 saavutatud üleilmsele konsensussele, mis on sätestatud mittenakkuslikke haigusi käsitlevas koondresolutsioonis²⁵. Selles on võetud arvesse toitumise, ülekaalulisuse ja rasvumisega seotud terviseküsimumustega tegelemise Euroopa strateegia ja selle 2013. aastal toimunud hindamise²⁶ raames WHO Euroopa Regionaalbürooga välja kujunenud koostööd. Soovituse eesmärk on parandada veelgi kehalise aktiivsuse jälgimiseks välja töötatud vahendeid, eelkõige WHO Euroopa andmebaasi toitumise, rasvumise ja kehalise tegevuse kohta (NOPA)²⁷. Teave ja andmed, mida liikmesriigid peavad sellega seoses esitama, on juba suurel määral kättesaadavad ning neid kogutakse käimasolevate uuringute või projektide raames, samuti on juba kasutusel mitu näitajat. Andmete kogumine nõuab suuremaid jõupingutusi üksnes väga piiratud arvu näitajate puhul ja eelkõige järelevalveraamistiku väljatöötamise esimestel etappidel. Eelduste kohaselt paraneb olukord aja jooksul tänu liikmesriikide suutlikkuse suurenemisele. Järelevalveraamistikku tuleks rakendada tihedas koostöös WHOga ja tervist tugevdava kehalise aktiivsuse valdkonna ekspertide abil.

4. MÕJU EELARVELE

Tervist tugevdava kehalise aktiivsuse tegevuspõhimõtetele praegu eraldatud eelarve suurus on keeruline arvutada, sest selle valdkonna edendamise kulud on jaotunud ministeeriumite ja ametiasutuste, aga ka mitmesuguste valitsusväliste organisatsioonide ja erasektori vahel. Peale selle ei dokumenteerita nimetatud kehalisele aktiivsusele tehtavaid kulutusi üle terve liidu põhjalikult. Olukorda halvendab veelgi asjaolu, et niisugune kehaline aktiivsus on oma laadilt sektoritevaheline, paljud tegevuspõhimõtted on sellega mõnevõrra seotud ning sageli ei ole tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamine seda valdkonda edasi viiva poliitika põhieesmärk. Käesolevast algatusest tulenevad nimetatud kehalise aktiivsuse tegevuspõhimõtete rakendamisega seotud kulud kannavad lõppkokkuvõttes liikmesriigid.

Halduskulud liikmesriikidele tuleneksid peamiselt nõudest esitada aruandeid piiratud järelevalveraamistiku kontekstis. Need oleksid juba esimesel aastal suhteliselt väikesed ning

²³ WHO tervisliku toitumise, kehalise aktiivsuse ja tervishoiu üleilmne strateegia, veebisait: http://www.who.int/dietphysicalactivity/strategy/eb11344/strategy_english_web.pdf.

²⁴ WHO üldised soovitused, mis käsitlevad tervist tugevdavat kehalist aktiivsust, veebisait: http://www.who.int/dietphysicalactivity/factsheet_recommendations/en/index.html.

²⁵ http://ncdalliance.org/sites/default/files/rfiles/A66_WHA%20Final%20Resolution.pdf.

²⁶ Vt joonealune märkus 22.

²⁷ WHO NOPA andmebaas, veebisait: <http://data.euro.who.int/nopa/>.

kahaneksid veelgi pärast seda, kui mehhanism täielikult toimima hakkab, sest töötajad harjuvad järelevalve teostamisega ja aja jooksul muutuvad andmed paremini kättesaadavaks²⁸.

Kulud liidu eelarvele oleksid seotud järelevalvemehhanismi loomise ja toimimisega ning liikmesriikide järelevalvetegevuse toetamisega nende suutlikkuse suurendamise teel. Ajavahemikul 2014–2020 kaetaks kõnealused kulud programmi Erasmus+ sporti käsitleva peatüki alusel²⁹. Peale selle kaetaks liidu eelarvest ka eksperdirühmade liidu tasandi koosolekute korraldamise kulud.

²⁸ Mõjuhindangus (V lisa) on arvatatud keskmised kulud liikmesriigi kohta.

²⁹ Mõjuhindangus (V lisa) on arvatatud kogukulud liidu eelarvele. 2013. aasta spordialaste ettevalmistavate meetmete osana katsetab komisjon koostöös WHOga võimalusi toetada liikmesriikide tegevust seoses tervist tugevdava kehalise aktiivsuse tegevuspõhimõtete väljatöötamise ja rakendamise järelevalvega.

Ettepanek:

NÕUKOGU SOOVITUS

tervist tugevdava kehalise aktiivsuse sektoritevahelise edendamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 165 ja 168,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Kehaline aktiivsus ja füüsiline tegevus terve elu jooksul pakub olulisi eeliseid, nagu väiksem südame-veresoonkonna haiguste ning teatavate vähi ja diabeedi vormide risk, luu- ja lihaskonna seisundi paranemine ja kehakaalu reguleerimine, aga ka positiivne mõju vaimse tervise arengule ja kognitiivsetele protsessidele. Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) soovitude kohaselt on kehaline aktiivsus tähtis kõikide vanuserühmade puhul ning eriti oluline laste, töötava elanikkonna ja eakate jaoks.
- (2) Kehaline aktiivsus on tervisliku eluviisi ja hea tervisega tööjõu saavutamise eeltingimus, mis aitab täita strateegias „Euroopa 2020”³⁰ määratletud põhieesmäärke, eelkõige seoses majanduskasvu, tootlikkuse ja tervisega.
- (3) Kuigi osades liikmesriikides on ametiasutused oma jõupingutusi tervist tugevdava kehalise aktiivsuse valdkonnas viimastel aastatel suurendanud, on ebapiisava kehalise aktiivsuse määr Euroopa Liidus vastuvõetamatult kõrge. Valdav osa eurooplastest ei ole kehaliselt piisavalt aktiivsed ning 60 % neist tegeleb spordi või kehalise tegevusega harva või mitte kunagi³¹. Ebapiisav kehaline aktiivsus vabal ajal tundub olevat rohkem levinud madalama sotsiaal-majandusliku staatusega rühmade hulgas. Praegu ei viita miski sellele, et kõnealused negatiivsed suundumused oleksid liidu kui terviku puhul positiivsema suuna võtnud.
- (4) On kindlaks tehtud, et suure sissetulekuga riikides üle maailma on ebapiisav kehaline aktiivsus oluline enneaegset suremust ja haigusi põhjustav riskitegur, mille arvele langeb üksnes Euroopa piirkonnas ligikaudu miljon surmajuhtumit aastas³². Põhjalikult on dokumenteeritud nii sellest tingitud kahjud Euroopa Liidus kui ka ebapiisavast kehalisest aktiivsusest ning sellega seotud terviseprobleemidest tulenevad märkimisväärsed otsesed ja kaudsed majanduskulud, eelkõige arvestades enamiku Euroopa ühiskondade kiiret vananemist.
- (5) Kehalise aktiivsuse osas on liikmesriikide vahel suuri erinevusi. Kui osa neist on saavutanud soovitatavale minimaalsele kehalise aktiivsuse tasemele vastavate kodanike osakaalu suurendamisel märgatavat edu, siis paljudes teistes on olukord püsinud muutumatu või isegi halvenenud. Liidus tervikuna ei ole kehtivad tegevuspõhimõtted ebapiisava kehalise aktiivsuse taseme vähendamisel tõhusad olnud.

³⁰ KOM(2010) 2020.

³¹ Euroopa Komisjon, Eurobaromeetri eriuuring 334 „Sport ja kehaline aktiivsus”, märts 2010.

³² <http://www.euro.who.int/en/what-we-do/health-topics/disease-prevention/physical-activity/facts-and-figures/10-key-facts-on-physical-activity-in-the-who-european-region>.

Potentsiaal õppida edukatest lähenemisviisidest tervist tugevdava kehalise aktiivsuse tegevuspõhimõtete väljatöötamisele ja rakendamisele on seega märkimisväärne.

- (6) Kehalise aktiivsuse edendamist ja liidu kodanikele kehalise tegevusega tegelema hakkamiseks uute võimaluste pakkumist võivad toetada mitu poliitikavaldkonda, eelkõige sport ja tervis. Selleks et kõnealune potentsiaal realiseeruks täielikult ja kehalise aktiivsuse tase seeläbi tõuseks, on tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamise valdkonnas tingimata vaja strateegilist sektoritevahelist lähenemisviisi, sealhulgas kõikide asjakohaste ministeeriumite, asutuste ja organisatsioonide osalemist. Ülitähtis element selle protsessi toetamiseks on suurema hulga ja täpsemate kehalise aktiivsuse tasemeid ning tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamise poliitikat käsitlevate andmete kättesaadavus; see on vajalik ka poliitika hindamiseks, mille eesmärk on tegevuspõhimõtete tõhusam väljatöötamine ja rakendamine tulevikus. Kõnealused andmed on aga väga puudulikud.
- (7) ELi kehalise tegevuse suunistes,³³ mille ELi spordiministrid kiitsid heaks oma mitteametlikul kohtumisel 2008. aasta detsembris ning nõukogu 2012. aasta novembris ja detsembris,³⁴ on toetatud sektoritevahelist lähenemisviisi, mis hõlmaks kõiki tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamise eest vastutavaid teemavaldkondi. Nimetatud suuniste rakendamine liikmesriikides on seni olnud ebaühtlane.
- (8) 2011. aasta teatises „Euroopa mõõtme arendamine spordis”³⁵ kutsuti komisjoni ja liikmesriike üles jätkama ELi kehalise tegevuse suuniste alusel tööd riiklike suuniste, sealhulgas läbivaatamis- ja kooskõlastamismenetluse väljatöötamisega, ning kaaluma võimalust koostada selles valdkonnas nõukogu soovitus.
- (9) Nõukogu resolutsioonis Euroopa Liidu spordialase töökava (2011–2014) kohta³⁶ tunnistati vajadust tugevdada komisjoni ja liikmesriikide vahelist koostööd spordi üksikutes prioriteetsetes valdkondades, mis hõlmavad tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamist. 2012. aasta juulis avaldas spordi, tervise ja osalemise eksperdirühm toetust uuele liidu algatusele tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamiseks.
- (10) Nõukogu 27. novembri 2012. aasta järeldustes tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamise kohta tunnistati vajadust täiendavate liidu tasandi meetmete järele ning kutsuti komisjoni üles esitama ettepanekut nõukogu soovitusel, mis hõlmaks ELi kehalise tegevuse suuniste teemavaldkondi käsitlevatel näitajatel põhinevat piiratud järelevalveraamistikku,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

- (1) Liikmesriigid peaksid:
 - tegema tööd tervist tugevdava kehalise aktiivsuse tõhusate tegevuspõhimõtete koostamiseks, töötades riigisiseste eripärade kohaselt välja sektoritevahelise lähenemisviisi, mis hõlmaks selliseid poliitikavaldkondi nagu sport, tervis,

³³ http://ec.europa.eu/sport/library/documents/c1/eu-physical-activity-guidelines-2008_et.pdf.

³⁴ Nõukogu järeldused tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamise kohta, veebisait: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/133870.pdf; nõukogu järeldused tervise vananemise kohta kogu elutsükli jooksul, veebisait: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lisa/134097.pdf.

³⁵ KOM(2011) 12 (lõplik).

³⁶ ELT C 162, 1.6.2011.

haridus, keskkond ja transport, nagu on kirjeldatud ELi kehalise tegevuse suunistes. See peaks hõlmama järgmist:

- riikliku tervist tugevdava kehalise aktiivsuse strateegia vastuvõtmine, milles võetakse arvesse ühiskonna erinevaid rühmi ning austatakse meeste ja naiste võrdse kohtlemise ja võrdõiguslikkuse põhimõtteid;
- vastava tegevuskava vastuvõtmine;
- teostama järelevalvet kehalise aktiivsuse taseme ja tervist tugevdava kehalise aktiivsuse tegevuspõhimõtete üle, kasutades piiratud järelevalveraamistikku³⁷ ja käesoleva soovitusel lisas sätestatud näitajaid lähtuvalt riigisisestest asjaoludest;
- määrama kuue kuu jooksul alates käesoleva soovitusel vastuvõtmisest tervist tugevdava kehalise aktiivsuse riiklikud kontaktasutused, kes toetaksid eespool nimetatud järelevalveraamistikku, ning teavitama komisjoni nende määramisest.
Tervist tugevdava kehalise aktiivsuse riiklike kontaktasutuste ülesanne on eelkõige kooskõlastada protsessi, mille käigus tehakse kehalist aktiivsust käsitlevad andmed järelevalveraamistiku jaoks kättesaadavaks; andmed tuleks kanda WHO olemasolevasse andmebaasi toitumise, rasvumise ja kehalise tegevuse kohta (NOPA), samuti peaksid need hõlbustama talitustevahelist koostööd tervist tugevdava kehalise aktiivsuse tegevuspõhimõtete valdkonnas;
- tegema tihedat koostööd omavahel ja komisjoniga, osaledes liidu tasandi asjakohaste spordi- ja tervishoiuvaldkonna struktuuride raames tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamist käsitleva teabe ja hea tava korrapärasel vahetamises, mis moodustab poliitika tõhusama kooskõlastamise aluse.

(2) Komisjon peaks võtma järgmised meetmed:

- abistama liikmesriike riiklike strateegiate vastuvõtmisel, tervist tugevdava kehalise aktiivsuse tegevuspõhimõtetega seotud sektoritevahelise lähenemisviisi väljatöötamisel ning vastavate tegevuskavade rakendamisel, hõlbustades teabe ja hea tava vahetamist, tõhusat vastastikust õppimist, võrgustike loomist ja tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamisel edukate lähenemisviiside kindlakstegemist;
- edendama tervist tugevdava kehalise aktiivsuse järelevalveraamistiku loomist ja toimimist, tuginedes selles valdkonnas olemasolevatele järelevalve- ja andmete kogumise vormidele,
- pakkudes teadusekspertide abiga sihtotstarbelist toetust tervist tugevdava kehalise aktiivsuse riiklike kontaktasutuste ja vajaduse korral teiste asjakohaste ametiasutuste esindajate suutlikkuse suurendamiseks ja koolitamiseks;

³⁷

Järelevalveraamistikus on sätestatud minimaalsed aruandlusnõuded tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamise üldiste tahkude kohta, millele võivad tähelepanu pöörata kõik liikmesriigid. Järelevalveraamistikku on lähemalt kirjeldatud käesolevale soovitusel lisatud komisjoni talituste töödokumendis.

- uurides võimalust kasutada kogutud andmeid selleks, et oleks võimalik koostada iga kahe aasta järel Euroopa statistikat³⁸ kehalise aktiivsuse taseme kohta;
- toetades WHOd NOPA andmebaasi kehalist aktiivsust käsitlevate tahkude täiendaval arendamisel, kohandades seda käesoleva soovituselisas sätestatud järelevalveraamistikuga;
- toetades WHOd ja tehes temaga tihedat koostööd riigipõhiste tervist tugevdava kehalise aktiivsuse ülevaadete koostamisel ja väljaandmisel ning kehalise aktiivsuse suundumuste analüüsimisel;
- esitama iga kolme aasta järel aruande käesoleva soovitusel rakendamisel tehtud edusammude kohta, lähtudes järelevalveraamistikus sätestatud aruandluskorralduse raames esitatud teabest ning muudest liikmesriikide esitatud asjakohastest andmetest tervist tugevdava kehalise aktiivsuse tegevuspõhimõtete väljatöötamise ja rakendamise kohta;
- hindama nõukogu soovitusel rakendamist kuue aasta pärast.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

³⁸ Vt komisjoni otsus, 17. september 2012, Eurostati kohta 2012 (2012/504/EL), <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:251:0049:0052:ET:PDF>.

LISA

ELi kehalise tegevuse suuniste rakendamise hindamiseks kavandatud näitajad

Suuniste temaatiline valdkond	Kavandatud näitajad
Rahvusvahelised kehalise tegevuse soovitud ja suunised (suunised 1–2)	1. Riiklik soovitus tervist tugevdava kehalise aktiivsuse kohta
	2. Täiskasvanud, kes saavutavad WHO soovitatud tervist tugevdava kehalise aktiivsuse miinimumtaseme
	3. Lapsed ja noored, kes saavutavad WHO soovitatud tervist tugevdava kehalise aktiivsuse miinimumtaseme
Sektoritevaheline lähenemisviis (suunised 3–5)	4. Tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamise riiklik koordineerimismehhanism
	5. Spetsiaalselt tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamiseks eraldatud rahalised vahendid
„Sport” (suunised 6–13)	6. Riiklik poliitika ja/või tegevuskava „Sport kõigile”
	7. Spordiklubides tervise edendamise programm
	8. Raamistik madalama sotsiaalmajandusliku staatusega rühmadele vaba aja veetmise või sportimisvõimaluste kättesaadavaks tegemise toetamiseks
	9. Sihtrühmad, kellele tervist tugevdava kehalise aktiivsuse riiklikud tegevuspõhimõtted on suunatud
„Tervishoid” (suunised 14–20)	10. Kehalise aktiivsuse jälgimine ja kontrollimine
	11. Kehalise aktiivsuse alane nõustamine
	12. Kehalist aktiivsust käsitlev koolitus tervishoiutöötajate õppekavas
„Haridus” (suunised 21–24)	13. Kehaline kasvatus põhi- ja keskkoolis
	14. Kooliga seotud kehalise aktiivsuse edendamise kavad
	15. Tervist tugevdava kehalise aktiivsuse käsitlemine kehalise kasvatuses õpetajate koolituses
	16. Aktiivse liiklejana koolis käimist edendavad kavad
„Keskkond, linnaplaneerimine, avalik turvalisus” (suunised 25–32)	17. Jalgrattaga sõitmise / jala käimise tase
	18. Euroopa suunised vabal ajal kehalise tegevusega tegelemise infrastruktuuride parandamiseks
„Töökeskond” (suunised 33–34)	19. Aktiivse liiklejana tööl käimist edendavad kavad
	20. Töökohal kehalist aktiivsust edendavad kavad
„Eakad kodanikud” (suunised 35–37)	21. Kogukondliku sekkumise kavad kehalise aktiivsuse edendamiseks eakate hulgas
„Näitajad/hindamine” (suunis 38)	22. Tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamise riiklikud tegevuspõhimõtted, mis sisaldavad ka hindamiskava hõlmavad
„Üldsuse teadlikkus” (suunis 39)	23. Kehalisele aktiivsusele suunatud teadlikkuse suurendamise kampaania olemasolu

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. *Ettepaneku/algatuse nimetus:* Ettepanek: Nõukogu soovitus tervist tugevdava kehalise aktiivsuse sektoritevahelise edendamise kohta

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile³⁹

Haridus ja kultuur: sport / eelarverida 15 01 02 11

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

■ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest**⁴⁰

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **olemasoleva meetme pikendamist**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **ümbersuunatud meedet**

1.4. Eesmärgid

1.4.1. *Komisjoni mitmeaastased strateegilised eesmärgid, mida ettepaneku/algatuse kaudu täidetakse*

Käesoleva ettepaneku üldeesmärk on aidata saavutada ELis tervist tugevdava kehalise aktiivsuse kõrgema taseme kaudu tervislikum ja tootlikum ühiskond.

Kavandatud nõukogu soovitusest tulenevad tegevuskulud kaetakse programmi Erasmus+ sporti käsitleva peatüki alusel (vt vastav finantssselgitus). Käesolev finantssselgitus on seotud üksnes ettenähtud eksperdirühmaga kaasnevate kuludega, st halduskuludega.

1.4.2. *Erieesmärgid ning asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise struktuurile*

Erieesmärk: eksperdirühma eesmärk on:

- pakkuda sihtotstarbelist toetust tervist tugevdava kehalise aktiivsuse riiklike kontaktasutuste ja vajaduse korral teiste asjakohaste ametiasutuste esindajate suutlikkuse suurendamiseks ja koolitamiseks;

- toetada WHOd NOPA andmebaasi kehalist aktiivsust käsitlevate tahkude täiendaval arendamisel, kohandades seda soovituse lisas sätestatud järelevalveraamistikuga;

- toetada WHOd ja teha temaga tihedat koostööd tervist tugevdava kehalise aktiivsuse riigipõhiste ülevaadete koostamisel ja väljaandmisel ning tervist tugevdava kehalise aktiivsuse suundumuste analüüsimisel.

Asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise struktuurile:

tegevuspõhise eelarvestamise tegevusala 15.05: noorsoo- ja spordialase koostöö ergutamine ja edendamine

³⁹

ABM – tegevuspõhine juhtimine; ABB – tegevuspõhine eelarvestamine.

⁴⁰

Vastavalt finantsmääruse artikli 54 lõike 2 punktile a või b.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Täpsustage, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju abisaajatele/sihtrühmale.

Eksperdirühma tegevuse tulemused on järgmised:

- tervist tugevdava kehalise aktiivsuse riiklike kontaktasutuste ja teiste asjakohaste ametiasutuste suutlikkuse suurendamine ja koolitamise toetamine;
- WHO toetamine NOPA andmebaasi kehalist aktiivsust käsitlevate tahkude täiendaval arendamisel;
- WHO toetamine tervist tugevdava kehalise aktiivsuse riigipõhiste ülevaadete koostamisel ja väljaandmisel ning tervist tugevdava kehalise aktiivsuse suundumuste analüüsimisel.

Käesolevas finantsselgituses käsitletud kulutustega kaetakse eksperdirühma soovitusel seotud koosolekute kulud, seega on tegemist üksnes halduskuludega. Tegevuskulud kaetakse programmi Erasmus+ sporti käsitleva peatüki alusel.

1.4.4. Tulemus- ja mõjunäitajad

- tervist tugevdava kehalise aktiivsuse ELi tasandi järelevalveraamistiku loomine ja toimimine;
- korrapärased tervist tugevdavat kehalist aktiivsust käsitlevad aruanded liikmesriikidele.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused

Eksperdirühma puhul puuduvad erivajadused, mis tuleks täita.

1.5.2. Euroopa Liidu meetme lisandväärtus

Ilma ELi sekkumiseta ei oleks kõnealust eksperdirühma võimalik moodustada. Nagu on selgitatud algatust käsitlevas mõjuhinnaangus, on ELi meetmetega võimalik pakkuda olulist lisaväärtust sellele, mida liikmesriigid suudaksid üksinda saavutada.

Eksperdirühm on peamine organ, mis arutab ja juhib soovitusel rakendamist, ja kujutab endast tervist tugevdava kehalise tegevuse edendamise poliitika kooskõlastamise foorumit.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

ELi esimese spordialase töökavaga, mille ELi nõukogu võttis vastu 2011. aasta mais ja mis hõlmab ajavahemikku 2011–2014, moodustati spordi valdkonnas kuus eksperdirühma. Neist ühel, nimelt spordi, tervise ja osalemise eksperdirühmal on olnud aktiivne roll nende ideede koostamisel, millel põhineb komisjoni ettepanek nõukogu soovitusel tervist tugevdava kehalise aktiivsuse valdkonnas. Käesolevas algatuses tuginetakse seega otseselt asjaomasele kogemusele.

1.5.4. Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

Ettepanek on täielikult kooskõlas programmiga Erasmus+ ja ELi spordialase töökavaga, mille mõlema puhul on tervist tugevdav kehaline aktiivsus üks prioriteetne tegevusvaldkond.

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

■ Piiratud kestusega ettepanek/algatus

- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA
- ■ Finantsmõju avaldub ajavahemikul 2014–2020

☐ Piiramatu kestusega ettepanek/algatus

- rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,

- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Kavandatud eelarve täitmise viisid⁴¹

2014. aasta eelarvest

■ Otsene eelarve täitmine komisjoni poolt

- ■ oma talituste kaudu (hariduse ja kultuuri peadirektoraat);
- □ rakendusametite kaudu

□ Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega

□ Kaudne eelarve täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud

- □ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- □ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende esindajatele (täpsustada);
- □ Euroopa Investeeringuspangale ja Euroopa Investeeringufondile;
- □ finantsmääruse artiklites 208 ja 209 nimetatud asutustele;
- □ avalik-õiguslikele asutustele;
- □ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;
- □ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;
- □ isikutele, kellele on delegeeritud ELi lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.
- *Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused”.*

Märkused

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Eksperdid tulevad kokku kolmel korral aastas; pärast iga koosolekut koostatakse aruanne.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteemid

2.2.1. *Välja selgitatud ohud – kohaldatakse komisjoni standardeeskirju eksperdirühmade haldamise kohta.*

2.2.2. *Teave loodud sisekontrollisüsteemi kohta – kohaldatakse komisjoni standardeeskirju eksperdirühmade haldamise kohta.*

2.2.3. *Kontrolliga kaasnevate kulude ja sellest saadava kasu hinnang ning veariski taseme prognoos – kohaldatakse komisjoni standardeeskirju eksperdirühmade haldamise kohta.*

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed – **kohaldatakse komisjoni standardeeskirju eksperdirühmade haldamise kohta.**

⁴¹ Eelarve täitmise viise selgitatakse koos viidetega finantsmäärusele veebisaidil BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide kaupa ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneerin gute liik	Rahaline osalus			
	Nr [...]Nimetus.....]	Liigendatu d/liigendam ata ⁴²	EFTA riigid ⁴³	Kandidaatri igid ⁴⁴	Kolmand ad riigid	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähtsuses
	Hariduse ja kultuuri peadirektoraadi üldvahendid 15.01.02.11 (ekspertide koosolekud)	Liigenda mata	EI	EI	EI	EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse – **ei kohaldata**

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide kaupa ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneerin gute liik	Rahaline osalus			
	Nr [...]Nimetus.....]	Liigendatu d/liigendam ata	EFTA riigid	Kandidaatri igid	Kolmand ad riigid	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähtsuses
	[...][XX.YY.YY.YY]		EI	EI	EI	EI

⁴² Liigendatud assigneeringud / liigendamata assigneeringud.

⁴³ EFTA – Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁴⁴ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

Algatuse tegevuskulud kaetakse programmi Erasmus+ sporti käsitleva peatüki alusel (eelarverida 15.02.03); käesolevas finantsselgituses viidatakse üksnes halduskuludele.

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	[...][Nimetus.....]
--	----	------------------------------

Peadirektoraat			Aasta 2014	Aasta 2015	Aasta 2016	Aasta 2017	2018 2019 2020			KOKKU
• Tegevusassigneeringud										
Eelarverida nr 15	Kulukohustused	(1)	0	0	0	0	0	0	0	0
	Maksed	(2)	0	0	0	0	0	0	0	0
	Maksed	(2a)								
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ⁴⁵										
Eelarverida nr		(3)								
<....> peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=1+1a +3	0	0	0	0	0	0	0	0
	Maksed	=2+2a +3	0	0	0	0	0	0	0	

⁴⁵ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised B..A read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

• Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)								
	Maksed	(5)								
• Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI <....> assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=4+ 6	0	0	0	0	0	0	0	0
	Maksed	=5+ 6	0	0	0	0	0	0	0	0

Juhul kui ettepanek/algatus mõjutab mitut rubriiki: ei kohaldata

• Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)								
	Maksed	(5)								
• Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–4 assigneeringud KOKKU (võrdlussumma)	Kulukohustused	=4+ 6	0	0	0	0	0	0	0	0
	Maksed	=5+ 6	0	0	0	0	0	0	0	0

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	5	„Halduskulud”
---	----------	---------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2014	Aasta 2015	Aasta 2016	Aasta 2017	2018 2019 2020			KOKKU
Hariduse ja kultuuri peadirektoraat									
• Personalikulud		0	0	0	0	0	0	0	0
• Muud halduskulud		0,028	0,084	0,084	0,084	0,084	0,084	0,084	0,532
Hariduse ja kultuuri peadirektoraat KOKKU	Assigneeringud	0,028	0,084	0,084	0,084	0,084	0,084	0,084	0,532

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 5 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,028	0,084	0,084	0,084	0,084	0,084	0,084	0,532
--	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2014	Aasta 2015	Aasta 2016	Aasta 2017	2018 2019 2020			KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–5 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	0,028	0,084	0,084	0,084	0,084	0,084	0,084	0,532
	Maksed	0,028	0,084	0,084	0,084	0,084	0,084	0,084	0,532

3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele

- ■ Ettepaneku/algatuse käesolevas finantsselgituses käsitletud osa ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist. Kavandatud soovitusel tulenevaid tegevusassigneeringuid on käsitletud programmi Erasmus+ finantsselgituses (vt eespool).
- □ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Täpsustage eesmärgid ja väljundid ↓			Aasta N		Aasta N+1		Aasta N+2		Aasta N+3		Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)						KOKKU	
	VÄLJUNDID																	
	Väljundi liik ⁴⁶	Väljundi keskmine kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulud kokku
ERIEESMÄRK nr 1 ⁴⁷ ...																		
- Väljund																		
- Väljund																		
- Väljund																		
Erieesmärk nr 1 kokku																		
ERIEESMÄRK nr 2 ...																		
- Väljund																		
Erieesmärk nr 2 kokku																		
KULUD KOKKU																		

⁴⁶ Väljunditena käsitatakse tarnitud tooteid ja osutatud teenuseid (rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

⁴⁷ Vastavalt punktis 1.4.2 nimetatud erieesmärkidele.

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.3.1. Ülevaade

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2014	Aasta 2015	Aasta 2016	Aasta 2017	2018 2019 2020	KOKKU
--	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------	-------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5								
Personalikulud	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata
Muud halduskulud	0,028	0,084	0,084	0,084	0,084	0,084	0,084	0,532
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5 kokku	0,028	0,084	0,084	0,084	0,084	0,084	0,084	0,532

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud⁴⁸								
Personalikulud	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata
Muud halduskulud	0	0	0	0	0	0	0	0
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud kokku	0	0	0	0	0	0	0	0

KOKKU	0,028	0,084	0,084	0,084	0,084	0,084	0,084	0,532
--------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Personaliga seotud assigneeringute vajadused kaetakse asjaomase peadirektoraadi poolt kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või ümberpaigutatud assigneeringute raames, täiendades neid vajaduse korral täiendavate assigneeringutega, mida võidakse anda haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

⁴⁸

Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised B..A read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

3.2.3.2. Hinnanguline personalivajadus

- ☒ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist
- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

	Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastai d, et kajast ada kogu finants mõju kestus t (vt punkt 1.6)
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)					
XX 01 01 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)					
XX 01 01 02 (delegatsioonides)					
XX 01 05 01 (kaudne teadustegevus)					
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)					
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)⁴⁹					
XX 01 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditud tööjõud)					
XX 01 02 02 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditud tööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)					
XX 01 04 aa ⁵⁰	- peakorteris				
	- delegatsioonides				
XX 01 05 02 (lepingulised töötajad, renditud tööjõud ja riikide lähetatud eksperdid kaudse teadustegevuse valdkonnas)					
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, renditud tööjõud ja riikide lähetatud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas)					
Muud eelarvread (täpsustage)					
KOKKU					

XX osutab asjaomasele poliitikavaldkonnale või eelarvejaotisele.

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi siseselt. Vajaduse korral võidakse personali täiendada meedet haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	
--------------------------------	--

⁴⁹ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditud tööjõud, noored eksperdid delegatsioonides.

⁵⁰ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised B..A read).

Koosseisuvälised töötajad	
---------------------------	--

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

- ☒ Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga
- ☐ Ettepanekuga/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine

Selgitage ümberplaneerimist, osutades asjaomastele eelarveridadele ja summadele.

- ☐ Ettepanek/algatus eeldab paindlikkusinstrumendi kohaldamist või mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist⁵¹

Selgitage vajalikku toimingut, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

- ☒ Ettepanek/algatus ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- Ettepanek/algatus hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			Kokku
Täpsustage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

⁵¹ Vt institutsioonidevahelise kokkuleppe punktid 19 ja 24 (ajavahemiku 2007–2013 kohta).

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - ☐ omavahenditele
 - ☐ mitmesugustele tuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ⁵²						
		Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
Artikkel								

Mitmesuguste sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Täpsustage tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod.

⁵² Traditsiooniliste omavahendite (põllumajandussaaduste tollimaksud ja suhkrumaksud) korral peab märgitud olema netosumma, s.t brutosumma pärast 25 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.